

hvis Handlinger ere udsprungne af denne Lære, og som endnu betragter denne Lære som sin politiske Basis, og allermindst kan dette tænkes muligt, efter at denne Lære, hvor teoretisk og hvor juridisk beføjet den maaske end kan have været, er sat til Side af den praktiske, haandgribelige Virkelighed.

Jeg skal nu ikke komme dybt ind paa, ad hvilke Veje en Samling af hidtidige Venstre- og Højreelementer kan finde Sted, heller ikke paa, om det kan kaldes en konservativ Samling. Alt er jo relativt, og ikke mindst politiske Begreber ere relative. Set i Forhold til den yderliggaaende Radikalisme og Socialdemokratiet vil en saadan Samling naturlig tegne sig konservativ, men den maa i sig selv være baade frisindet og fremskridtsvenlig og kunne tage en positiv Udvikling af Samfundet i sin Haand. Omend man maaske ikke kan sige — Detaillert skal jeg ikke inddrage mig paa —, ad hvilken Vej den efterhaanden vil fuldbyrde sig, er det aldeles utvivlsomt, at Samlingselementerne ere til Stede ude blandt Vælgerne, hvormange Forsøg der end er gjort, og hvormange der vil blive gjort fra Partiorganernes Side i og udenfor Tinget paa enten at skjule dem eller holde dem nede. Jeg skal nævne et enkelt ganske slaaende Eksempel. Det er Resultatet af de sidste Folketingsvalg i Maribo Amts 1ste Valgkreds. I Nakskovkredsen vilde en Socialdemokrat være bleven valgt, om ikke et omtrent lige stort Antal Højre- og Venstrevælgere havde samlet sig om den Mand, der valgtes. I Maribokredsen valgtes jeg af Højre- og Venstremænd. Kun ved, at et antageligt Antal Venstremænd stemte paa mig, blev jeg valgt, og kun ved, at Højre og Venstre i stigende Grad finde hinanden i den Kreds, vil den kunne modstaa en radikal-socialistisk Alliance. I Sakskøbingkredsen stemte et omtrent lige Antal Højre- og Venstremænd sammen og afgav 12—1300 Stemmer mod Kredsen radikale Kandidat, der denne Gang redede sig med et knebent Flertal, men ikke vil kunne gøre det, naar Samlingsbevægelsen fortsættes. I Nykøbing havde ganske vist den tidligere Repræsentant maaske udbredt nogen Panik, saaledes at Socialdemokraten fik adskillige Højre- og Venstrestemmer, som ikke naturligt tilkom ham, men hans Stemmetal er alligevel saa stort, at kun hvis Højre og Venstre i denne Kreds finde hinanden, vil Kredsen kunne fravristes den Socialdemokrat, der har den. Hvad Stubbekøbingkredsen an-

gaar, vil en saadan Samvirken sikkert være nødvendig, om Kredsen skal bevares for en moderat Politik.

Ja, denne lille Skildring er sikkert tilstrækkelig talende. Disse politiske Forhold vise, hvor Landet ligger. Tilsvarende Forhold kunde i Virkeligheden fremdrages fra flere Steder i Landet, om de end ikke endnu overalt manifestere sig saa klart; som Tilfældet er paa Lolland-Falster. Men det kan da fastslaas, at en Samlingspolitiks Elementer endog i høj Grad ere til Stede ude blandt Vælgerne, og jeg haaber, de i noget højere Grad ere det i denne Sal, end Partigrupperingen kunde lade formode. Det vilde i og for sig være ret naturligt, om de vare det; thi det er klart, at den herskende Partitilstand vidner om den ligefremme Nødvendighed af en Politik, der tager Sigte paa Samling af Elementer, der hidtil have staaet i forskellige Partilejre. Der er sikkert ingen, heller ikke indenfor Højre selv, der mener eller venter, at Højrepartiet skal kunne overtage Førerskabets i dansk Politik, og det er jo ret let paaviseligt, at Reformpartiet ikke ved egen Hjælp vil kunne bevare dette Førerskab. Ved Folketingsvalgene opnaaede dette Parti jo ganske vist lige ved Halvdelen af Pladserne her i dette Ting, men det skyldtes to sammenstødende Omstændigheder, som vistnok aldrig ville kunne gentage sig. Den ene bestaar i et rent ud forbløffende Valgheld, der gav et Mindretal af samtlige afgivne Stemmer en uforholdsmæssig stor Repræsentation, og den anden bestod deri, at endog dette Mindretal af Stemmer kun tilvejebragtes ved, at Vælgerne stode ganske uklare overfor, hvor Regeringen egentlig stod. Nogle Steder fik Partiets Kandidater Støtte af radikale Vælgere, som haabede paa en radikal Kurs. Det kan antagelig den højtærede Finansminister (Vilhelm Lassen) tale med om. Andre Steder fik de Støtte af moderate og konservative Vælgere, som haabede paa en moderat Kurs. Det er ikke utænkeligt, at den højtærede Justitsminister (Alberti) er sagkyndig paa dette Omraade. Ja, der er vel endog Steder, hvor man fik Støtte baade fra radikale og konservative Vælgere, fordi man haabede og troede baade det ene og det andet, og hvis man indlod sig paa en dybere gaaende Undersøgelse af Landstingsvalgets Resultat, vilde nok det samme Fænomen vise sig.

Hvorom alting er: samtidig med, at det er paaviseligt, at Elementerne for en Samlingspolitik findes ude blandt Vælgerne, viser et nøgternt Blik paa saavel Højres